

Azərbaycan Respublikası Maliyyə
Nazirliyinin 2009-cu il "13" yanvar
tarixli İ-04 nömrəli əmri ilə təsdiq
edilmişdir.

**“PENSIYA TƏMINATI ÜZRƏ UÇOT VƏ
HESABAT”
KOMMERSİYA TƏŞKİLATLARI ÜÇÜN 31 №-li
MİLLİ MÜHASİBAT UÇOTU STANDARTI**

MÜNDƏRİCAT

Standartın təyinatı	3
Məqsəd	3
Standartın tətbiqi sahəsi.....	3
Əsas anlayışlar.....	4
Müəyyən edilmiş haqqlar üzrə pensiya planı.....	5
Müəyyən edilmiş ödənişlər üzrə pensiya planı	5
Nəzərdə tutulan pensiya ödənişlərinin diskontlaşdırılmış aktuar dəyəri ..	6
Aktuar qiymətləndirmələrin tezliyi.....	7
Maliyyə hesabatlarının tərkibi.....	7
Bütün təminatlar	7
Pensiya təminatı aktivlərinin qiymətləndirilməsi	7
Məlumatın açıqlanması	7
Qüvvəyə minmə tarixi.....	9
ƏLAVƏ 1	10
“Pensiya təminatı üzrə uçot və hesabat” adlı 26 №-li Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartı ilə müqayisə	10

“PENSIYA TƏMINATI ÜZRƏ UÇOT VƏ HESABAT”
KOMMERSIYA TƏŞKİLATLARI ÜÇÜN 31 №-li MİLLİ MÜHASİBAT UÇOTU
STANDARTI

Standartın təyinatı

1. Bu standart, “Mühasibat uçotu haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq hazırlanmış və “Pensiya təminatı üzrə uçot və hesabat” adlı 26 №-li Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartına əsaslanmışdır.

Məqsəd

2. Bu Standartın məqsədi pensiya planlarının hazırladığı illik maliyyə hesabatlarının forma və məzmunu ilə birlikdə pensiya planları tərəfindən istifadə edilməli olan mühasibat qaydalarının müəyyən edilməsidir.

Standartın tətbiqi sahəsi

3. Bu Standart Uçot Qaydaları nəzərə alınmaqla, maliyyə hesabatlarını “Mühasibat uçotu haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 10-cu maddəsinə əsasən hazırlayan bütün kommersiya təşkilatları tərəfindən tətbiq edilir.
4. Mühasibat uçotunu tənzimləyən qüvvədə olan normativ-hüquqi aktlar ilə bu Milli Mühasibat Uçotu Standartı arasında ziddiyyət yarandığı halda, hazırkı Standart tətbiq edilir.
5. Bu Standart, bu cür maliyyə hesabatlarını hazırlayan müəssisələrin pensiya təminatı üzrə maliyyə hesabatlarına tətbiq olunmalıdır.
6. Pensiya təminatı bəzi hallarda “pensiya sxemləri”, “uzunmüddətli xidmətə görə pensiya sxemləri”, “pensiya təminatı sxemləri” kimi müxtəlif cür adlandırılır. Bu Standartda pensiya təminatına onun iştirakçılarının işəgötürənlərindən ayrılan hesabat vahidi kimi baxılır. Bütün digər Standartlar pensiya təminatı üzrə maliyyə hesabatlarına, onların bu Standartın müddəaları ilə əhatə olunmadığı həddə qədər tətbiq olunur.
7. Bu Standart qrup olaraq bütün iştirakçılar üçün pensiya təminatı üzrə uçot və hesabata aiddir. Onun ayrı-ayrı iştirakçılara onların pensiya hüquqları üzrə hesablara heç bir aidiyyəti yoxdur.
8. “İşçilərin mükafatlandırılması” adlı 19 №-li MUBS-da pensiya təminatı planlarına malik işəgötürənlərin maliyyə hesabatlarında pensiya təminatı üzrə xərclərin müəyyən olunmasına baxılır. Buna görə də bu Standart 19 №-li MUBS-u tamamlayır.
9. Pensiya təminatı müəyyən edilmiş haqqlar üzrə pensiya planı və ya müəyyən edilmiş ödənişlər üzrə pensiya planı ola bilər. Bir çox hallarda, müstəqil hüquqi şəxs olaraq və ya hüquqi şəxs kimi qeydiyyatdan alınmadan təsis edilə bilən və qoyuluşların həyata keçiriləndiyi və onlardan pensiyaların ödənilməsi qəyyum mülkiyyətçilərə malik ola bilən və ya olmayan ayrı fondların yaradılması tələbi irəli sürülür. Bu Standart bu cür fondun

yaradılmasından və qəyyum mülkiyyətçilərin mövcudluğundan asılı olmayaraq tətbiq olunur.

- 10 Aktivləri sığorta təşkilatlarına investisiya qoyulan pensiya təminatları xüsusi investisiya sazişlərinin cavab verdiyi uçot və maliyyələşdirmə üzrə tələblərə cavab verməlidir. Müvafiq olaraq, sığorta təşkilatı ilə müqavilə pensiya təminatının müəyyən iştirakçısının və ya iştirakçı qrupunun adından bağlanmazsa və pensiya ödənişləri üzrə öhdəlik yalnız sığorta təşkilatının öhdəliyi olmazsa, onlar bu Standartın tətbiqi sahəsinə düşür.
- 11 Bu Standartın işdən çıxma müavinəti, təxirə salınmış kompensasiyalar üzrə müqavilələr, uzunmüddətli xidmətə görə müavinətlər, vaxtından əvvəl təqaüdə çıxma üzrə və ya heyətin ixtisarı üzrə xüsusi təminatlar, sosial və tibbi müavinətlər və ya mükafatlar kimi işçilərə digər ödənişlərə aidiyyəti yoxdur. Dövlət sosial təminatı tipli sazişlər həmçinin bu Standartın tətbiqi sahəsindən çıxarılmışdır

Əsas anlayışlar

- 12 Bu standartda istifadə edilmiş əsas anlayışlar aşağıdakı mənaları ifadə edir:

Pensiya təminatı planları - xidmətlərin sonunda və ya xidmətlər göstərildikdən sonra, əsasında müəssisənin işçilərinə pensiya ödənişlərini həyata keçirdiyi sazişlərdir (ya illik gəlir, ya da birdəfəlik ödəmə şəklində). Bu zaman bu cür pensiyalar, o cümlədən bu məqsədlər üçün işəgötürən tərəfindən qoyuluşlar istər təqdim olunmuş sənədlər, istərsə də müəssisə tərəfindən qəbul olunan təcrübə əsasında təqaüdə çıxmadan əvvəl müəyyən oluna və ya hesablanıla bilər.

Müəyyən edilmiş haqqlar üzrə pensiya planı - ödənilməli pensiya məbləğlərinin pensiya fonduna qoyuluşlar və bu qoyuluşlar üzrə gəlirlər əsasında müəyyən edildiyi pensiya təminatı planıdır.

Müəyyən edilmiş ödənişlər üzrə pensiya planı - ödənilməli pensiya məbləğlərinin, əsasında adətən işçilərin əmək haqqısının və və/və ya xidmət müddətinin durduğu düstura əsasən müəyyən edildiyi pensiya təminatı planıdır.

Maliyyələşdirmə pensiyaların ödənilməsi üzrə gələcək öhdəliklərin yerinə yetirilməsi üçün işəgötürən müəssisədən ayrı olan digər müəssisənin (*fondun*) hesabına aktivlərin köçürülməsidir.

Bu Standartın məqsədləri üçün həmçinin aşağıdakı anlayışlar istifadə olunmuşdur:

İştirakçılar pensiya təminatı planının üzvləri və bu plan üzrə pensiya almaq hüququna malik olan digər şəxslərdir.

Pensiya təminatı planının xalis aktivləri - nəzərdə tutulan pensiya ödənişlərinin diskontlaşdırılmış aktuar dəyəri istisna olmaqla, pensiya təminatı planının aktivlərinin bütün öhdəliklər çıxıldıqdan sonra qalan dəyəridir.

Nəzərdə tutulan pensiya ödənişlərinin diskontlaşdırılmış aktuar dəyəri – onların xidmət müddətindən asılı olaraq mövcud və keçmiş işçilərə pensiya təminatı planı üzrə çatası gözlənilən ödənişlərin hazırkı dəyəridir.

Zəmanət verilmiş pensiya təminatı – pensiya təminatı planının şərtlərinə uyğun olaraq, həmin təqaüdü almaq hüququnun işçilərin əmək münasibətlərinin davam etdirilməsi ilə şərtləndirilməyən təqaüdlərdir.

- 13 Bəzi pensiya təminatları işəgötürən olmayan sponsorlar tərəfindən dəstəklənir; bu Standart həmin pensiya təminatları üzrə maliyyə hesabatlarına həmçinin tətbiq olunur
- 14 Pensiya təminatlarının əksəriyyəti rəsmi olaraq bağlanmış müqavilələrə əsaslanır. Pensiya təminatlarının bəziləri qeyri-rəsmi xarakter daşıyır, lakin işəgötürən tərəfindən qəbul edilən təcrübə nəticəsində müəyyən məcburilik dərəcəsi qazanmışdır. Bəzi pensiya təminatı planlarında işəgötürənlərin pensiya təminatı üzrə öhdəliklərini məhdudlaşdırmasına yol verilsə də, işəgötürən işçilərini saxlamaq istəyərsə, pensiya təminatı planını ləğv etmək adətən çətin olur. Qeyri-rəsmi pensiya təminatı planına rəsmi pensiya təminatı planına tətbiq olunan eyni uçot və hesabat üsulları tətbiq olunur.
- 15 Bir çox pensiya təminatı planları qoyuluşların həyata keçirildiyi və pensiyaların ödənilməsi üçün ayrı fondların yaradılmasını nəzərdə tutur. Bu fondlar fond aktivlərini müstəqil idarə edən şəxslər tərəfindən idarə oluna bilər. Bu şəxslər bəzi ölkələrdə qəyyum mülkiyyətçi adlandırılır. "Qəyyum mülkiyyətçi" termini, vəkəlet fondunun rəsmi olaraq yaradılmasından asılı olmayaraq, bu şəxslər üçün istifadə olunmuşdur
- 16 Pensiya təminat planları adətən, hər biri fərqləndirici xüsusiyyətlərə malik, qoyuluşların təyin olunduğu pensiya təminatları və ya ödənişlərin təyin olunduğu pensiya təminatı planları adlandırılır. Bəzən hər iki pensiya təminatı planının xüsusiyyətlərinə malik pensiya təminatı planları yaradıla bilər. Bu Standartın məqsədləri baxımından bu cür qarışıq pensiya təminatları ödənişlərin təyin olunduğu pensiya təminatları kimi nəzərdən keçirilir.

Müəyyən edilmiş haqqlar üzrə pensiya planı

- 17 Qoyuluşların təyin olunduğu pensiya təminatları üzrə maliyyə hesabatlarına pensiya təminatı planının xalis aktivləri və maliyyələşdirmə siyasətinin təsviri daxil edilməlidir.
- 18 Qoyuluşların təyin olunduğu pensiya təminatına əsasən, iştirakçının gələcək pensiya məbləği işəgötürən, iştirakçı və ya onların hər ikisi tərəfindən pensiya fonduna edilən qoyuluşlar, o cümlədən fondun əməliyyat nəticələri və investisiya gəlirləri əsasında müəyyən edilir. İşəgötürənin öhdəliyi adətən fonda edilən qoyuluşlar vasitəsilə yerinə yetirilir. Aktuar məsləhəti adətən tələb olunmur, baxmayaraq ki, bəzən bu məsləhət hazırkı qoyuluşlar və gələcək qoyuluşların və investisiya gəlirlərinin müxtəlif variasiyaları əsasında əldə oluna bilən gələcək təqaüdlərin qiymətləndirilməsi üçün istifadə olunur.

Müəyyən edilmiş ödənişlər üzrə pensiya planı

- 19 Ödənişlərin təyin olunduğu pensiya təminatları üzrə maliyyə hesabatlarına aşağıdakılardan biri daxil edilməlidir:
  - (a) Aşağıdakıların göstəriləndiyi hesabat:
    - (i) pensiya təminatı planının xalis aktivləri;
    - (ii) zəmanət verilmiş və zəmanət verilməmiş pensiya təminatına bölünməklə, nəzərdə tutulan pensiya ödənişlərinin diskontlaşdırılmış aktuar dəyəri; və
    - (iii) nəticədə alınan profisit və ya defisit; və ya

- (b) aşağıdakılardan biri daxil olmaqla pensiya təminatı planının xalis aktivləri haqqında hesabat:
- (i) zəmanət verilmiş və zəmanət verilməmiş pensiya təminatına bölünməklə, nəzərdə tutulan pensiya ödənişlərinin diskontlaşdırılmış aktuar dəyərinin açıqlandığı qeyd; və ya
  - (ii) müşayiət edən aktuar hesabatında bu məlumata istinad.

Aktuar qiymətləndirməsi maliyyə hesabatlarının hazırlandığı tarixə hazır deyilsə, əsas kimi ən son qiymətləndirmə qəbul edilməli və qiymətləndirmənin həyat keçirildiyi tarix açıqlanmalıdır.

- 20 19-cu maddənin məqsədləri baxımından, nəzərdə tutulan pensiya ödənişlərinin diskontlaşdırılmış aktuar dəyəri, hesablamalarda ya cari, ya da proqnozlaşdırılmış əmək haqqı səviyyələri istifadə olunmaqla və istifadə olunmuş metod açıqlanmaqla, cari tarixə qədər yerinə yetirilən xidmətlərə görə pensiya təminatı şərtlərinə uyğun olaraq işçilərə çatması pensiya məbləğlərinə əsaslanmalıdır. Nəzərdə tutulan pensiya ödənişlərinin diskontlaşdırılmış aktuar dəyərinə əhəmiyyətli təsir göstərmiş aktuar fərziyyələrdə hər hansı dəyişikliklərin təsiri həmçinin açıqlanmalıdır.
- 21 Maliyyə hesabatları nəzərdə tutulan pensiya ödənişlərinin diskontlaşdırılmış aktuar dəyəri və pensiya təminatı planının xalis aktivləri arasındakı qarşılıqlı əlaqəni, o cümlədən çatması pensiya ödənişlərinin maliyyələşdirilməsi siyasətini izah etməlidir.
- 22 Ödənişlərin təyin olunduğu pensiya təminatına əsasən, çatması pensiya məbləğlərinin ödənilməsi planın maliyyə vəziyyəti və əmanətçilərin gələcəkdə plana qoyuluşlar həyata keçirmək imkanlarından, o cümlədən planın investisiya fəaliyyətinin nəticələrindən və əməliyyat səmərəliliyindən asılıdır.
- 23 Ödənişlərin təyin olunduğu pensiya təminatında planın maliyyə vəziyyətinin qiymətləndirilməsi, aktuar fərziyyələrin yoxlanılması və gələcək qoyuluşların səviyyələrinə dair tövsiyələrin alınması üçün periodik aktuar məsləhəti tələb olunur.

Nəzərdə tutulan pensiya ödənişlərinin diskontlaşdırılmış aktuar dəyəri

- 24 Pensiya təminatı üzrə gözlənilən ödənişlərin hazırkı dəyəri cari, ya da proqnozlaşdırılmış əmək haqqı səviyyələri istifadə olunmaqla iştirakçıların təqaüdə çıxma anına qədər hesablanma və maliyyə hesabatlarında təqdim oluna bilər.
- 25 Cari əmək haqqı səviyyəsinə əsaslanan nəzərdə tutulan pensiya ödənişlərinin diskontlaşdırılmış aktuar dəyəri maliyyə hesabatlarının tərtib olunma tarixinə qədər qazanılan pensiyalar üzrə öhdəlikləri göstərmək məqsədilə pensiya təminatı üzrə maliyyə hesabatlarında açıqlanır. Proqnozlaşdırılan əmək haqqı səviyyəsinə əsaslanan nəzərdə tutulan pensiya ödənişlərinin diskontlaşdırılmış aktuar dəyəri isə, bir qayda olaraq pensiya fonduna ayırmaların əsasını təşkil edən fəaliyyətin fasiləsizliyi prinsipi əsasında potensial öhdəliyin əks etdirilməsi məqsədilə açıqlanır. Nəzərdə tutulan pensiya ödənişlərinin diskontlaşdırılmış aktuar dəyərinin açıqlanmasına əlavə olaraq, bu dəyərin qəbul edilməli olduğu konteksti aydın şəkildə göstərmək məqsədilə, geniş izahat tələb oluna bilər. Belə izahat pensiya fonduna planlaşdırılmış gələcək ayırmaların kafiliyi və proqnozlaşdırılan əmək haqqı məbləğlərinə əsaslanan maliyyələşdirmə siyasəti haqqında məlumat şəklində ola bilər. Bütün bunlar ya maliyyə hesabatlarına, ya da aktuarın hesabatlarına daxil edilə bilər.

Aktuar qiymətləndirmələrin tezliyi

- 26 Bir çox ölkələrdə aktuar qiymətləndirmələri üç ildə bir dəfədən tez olmayaraq həyata keçirilir. Aktuar qiymətləndirməsi maliyyə hesabatlarının hazırlandığı tarixə hazır deyilsə, əsas kimi ən son qiymətləndirmə qəbul edilməli və qiymətləndirmənin həyat keçirildiyi tarix açıqlanmalıdır

Maliyyə hesabatlarının tərkibi

- 27 Müəyyən edilmiş ödənişlər üzrə pensiya planı üçün məlumatlar, aktuar məlumatların açıqlanmasının və təqdim olunmasının müxtəlif praktikalarını əks etdirən aşağıdakı formalardan birində təqdim olunur:

- (a) maliyyə hesabatlarına pensiya təminatı planının xalis aktivləri, nəzərdə tutulan pensiya ödənişlərinin diskontlaşdırılmış aktuar dəyərini və nəticədə alınan artıq və ya defisiti göstərən hesabat əlavə olunur. Pensiya təminatı üzrə maliyyə hesabatlarına həmçinin pensiya təminatı planının xalis aktivlərində və nəzərdə tutulan pensiya ödənişlərinin diskontlaşdırılmış aktuar dəyərində dəyişiklikləri göstərən hesabatlar daxil edilir. Maliyyə hesabatları nəzərdə tutulan pensiya ödənişlərinin diskontlaşdırılmış aktuar dəyərini təsdiqləyən aktuar hesabatı ilə müşayiət oluna bilər;
- (b) pensiya təminatı planının xalis aktivləri və onlarda dəyişikliklər haqqında hesabatın daxil olduğu maliyyə hesabatları. Nəzərdə tutulan pensiya ödənişlərinin diskontlaşdırılmış aktuar dəyəri maliyyə hesabatlarına qeydlərdə açıqlanır. Maliyyə hesabatları nəzərdə tutulan pensiya ödənişlərinin diskontlaşdırılmış aktuar dəyərini təsdiqləyən aktuar hesabatı ilə müşayiət oluna bilər; və
- (c) pensiya təminatı planının xalis aktivləri və onlarda dəyişikliklər haqqında hesabatın daxil olduğu maliyyə hesabatları, ayrı aktuar hesabatının tərkibinə daxil edilən nəzərdə tutulan pensiya ödənişlərinin diskontlaşdırılmış aktuar dəyəri ilə birlikdə.

Hər formada maliyyə hesabatları, rəhbərlik və ya direktorların hesabatları prinsipinə əsasən tərtib edilən qəyyum mülkiyyətçilərin hesabatları və investisiyalar haqqında hesabatlar ilə müşayiət oluna bilər.

Bütün təminatlar

Pensiya təminatı aktivlərinin qiymətləndirilməsi

- 28 Pensiya təminatının investisiyaları ədalətli dəyəri ilə uçota alınmalıdır. Bazar qiymətli kağızlarının ədalətli dəyəri onların bazar dəyəri sayılır. Pensiya təminatının investisiyalarının ədalətli dəyərini müəyyən etmək mümkün olmadığı halda, ədalətli dəyər istifadə olunmamasının səbəbi açıqlanmalıdır.

Məlumatın açıqlanması

- 29 Müəyyən edilmiş qoyuluşlar üzrə və ya müəyyən edilmiş ödənişlər üzrə pensiya planı olmasından asılı olmayaraq, pensiya təminatı planları üzrə həmçinin aşağıdakı məlumatlar açıqlanmalıdır:

- (a) pensiya təminatı planının xalis aktivlərində dəyişikliklər haqqında hesabat;
- (b) uçot siyasətinin əhəmiyyətli elementlərinin icmalı; və
- (c) pensiya təminatı üzrə planın təsviri və dövr ərzində onda hər hansı dəyişikliklərin təsiri.

- 30 Pensiya təminatı üzrə maliyyə hesabatlarına, uyğun olarsa, aşağıdakı məlumatlar daxil edilir:

- (a) aşağıdakı məlumatların açıqlandığı pensiya təminatı planının xalis aktivləri haqqında hesabat:
- (i) müvafiq şəkildə təsnifləşdirilmiş dövrün sonuna aktivlər;
  - (ii) aktivlərin qiymətləndirilmə metodu;
  - (iii) pensiya təminatının xalis aktivlərinin, ya da hər hansı sinif və ya növə məxsus qiymətli kağızların ümumi dəyərinin 5%-dən artıq olan hər investisiya haqqında təfəssilatlı məlumat;
  - (iv) işəgötürənə hər hansı investisiya haqqında təfəssilatlı məlumat; və
  - (v) nəzərdə tutulan pensiya ödənişlərinin diskontlaşdırılmış aktuar dəyəri istisna olmaqla, öhdəliklər;
- (b) aşağıdakı məlumatların açıqlandığı pensiya təminatı planının xalis aktivlərində dəyişikliklər haqqında hesabat:
- (i) işəgötürənin qoyuluşları;
  - (ii) işçinin qoyuluşları;
  - (iii) faiz və dividendlər kimi investisiya gəliri;
  - (iv) digər gəlirlər;
  - (v) ödənilmiş və ya ödənilməli pensiyalar (qocalıq, ölüm və əmək qabiliyyətinin itirilməsi kimi səbəblərə görə pensiyalar və birdəfəlik ödəmələr şəklində təhlil edilmiş);
  - (vi) administrative expenses;
  - (vii) inzibati xərclər;
  - (viii) digər xərclər;
  - (ix) mənfəət vergisi;
  - (x) investisiyaların satışından və investisiyaların dəyərinə dəyişikliklərdən yaranan mənfəət və zərər; və
  - (xi) digər pensiya təminatlarından və digər pensiya təminatlarına köçürmələr;
- (c) maliyyələşdirmə siyasətinin təsviri;
- (ç) müəyyən edilmiş ödənişlər üzrə pensiya planı üçün - hesablamalarda ya cari, ya da proqnozlaşdırılmış əmək haqqı səviyyələri istifadə olunmaqla və istifadə olunmuş metod açıqlanmaqla, cari tarixə qədər yerinə yetirilən xidmətlərə görə pensiya təminatı şərtlərinə uyğun olaraq işçilərə çatması pensiya məbləğlərinə əsaslanan nəzərdə tutulan pensiya ödənişlərinin diskontlaşdırılmış aktuar dəyəri (zəmanət verilmiş və zəmanət verilməmiş pensiya təminatına bölünə bilən). Bu məlumat, müvafiq maliyyə məlumatları ilə birlikdə oxunmaq üçün nəzərdə tutulan və maliyyə hesabatlarını müşayiət edən aktuar hesabatına daxil edilə bilər; və
- (d) müəyyən edilmiş ödənişlər üzrə pensiya planı üçün - əhəmiyyətli aktuar fərziyyələrin təsviri və nəzərdə tutulan pensiya ödənişlərinin diskontlaşdırılmış aktuar dəyərinin hesablanması üçün istifadə olunan metod.

31 Pensiya təminatı üzrə hesabatın tərkibinə ya maliyyə hesabatlarının bir hissəsi kimi, ya da ayrı hesabat şəklində pensiya təminatının təsviri daxildir. Ona aşağıdakı məlumatlar daxil ola bilər:

- (a) pensiya təminatı üzrə planın əhatə dairəsində olan işəgötürənlərin və işçi qruplarının adı;
- (b) pensiya alan iştirakçıların sayı və uyğun şəkildə təsnifləşdirilmiş digər iştirakçıların sayı;

- (c) təminatın növü — müəyyən edilmiş haqqlar üzrə pensiya planı və ya müəyyən edilmiş ödənişlər üzrə pensiya planı;
- (ç) iştirakçıların plana qoyuluş edib-etmədiyi barədə qeyd;
- (d) iştirakçılara çatması pensiyalarının təsviri;
- (e) təminatın dayandırılmasının bütün şərtlərinin təsviri; və
- (ə) hesabat dövrü ərzində (a) bəndindən (e) bəndinə qədər dəyişikliklər.

İstifadəçilər üçün açıq olan və pensiya təminatının təsvir edildiyi digər sənədlərə istinad qeyri-adi deyil. Bu zaman maliyyə hesabatlarına yalnız sonrakı dəyişikliklər haqqında məlumatlar daxil edilir.

Qüvvəyə minmə tarixi

- 32 Bu Standart Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin müvafiq tarixli əmri ilə qüvvəyə minir.

ƏLAVƏ 1

“Pensiya təminatı üzrə uçot və hesabat” adlı 26 №-li Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartı ilə müqayisə

“Pensiya təminatı üzrə uçot və hesabat” Kommersiya Təşkilatları üçün 31 №-li Milli Mühasibat Uçotu Standartı əsasən “Pensiya təminatı üzrə uçot və hesabat” adlı 26 №-li Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartından (2006-ci ilin redaksiyası) götürülmüşdür. Bu Standartlar arasında başlıca fərqlər aşağıdakılardır

- 31 №-li Milli Mühasibat Uçotu Standartı ilə 26 №-li Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartı arasında əhəmiyyətli fərqlər mövcud deyildir
- 1-ci maddədə verilmiş ümumi müddəalar 31 №-li Milli Mühasibat Uçotu Standartını “Mühasibat uçotu haqqında” qanun ilə əlaqələndirmək üçün əlavə edilmişdir
- 26 №-li Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartında Milli Mühasibat Uçotu Standartının 2-ci maddəsinə (Məqsəd) ekvivalent maddə yoxdur. Bu maddə, bütün digər MMUS-ların strukturuna uyğunluğu təmin etmək üçün əlavə olunmuşdur.
- 3-cü və 4-cü maddələr, “Mühasibat uçotu haqqında” qanunda göstəriləndiyi kimi, həmin standartı tətbiq etməli olan müəssisələri müəyyən edir
- 26 №-li Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartına bir sıra şərhədiçi misallar, şərhələr və təqdimatlar daxildir. Müəyyən edilmiş siyasətə uyğun olaraq, bu cür misal və şərhələr 31 №-li Milli Mühasibat Uçotu Standartda deyil, Şərhələr sənədində əhatə olunur
- 26 №-li Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartının bəzi maddələrinin İngilis dili sadələşdirilmişdir